

nico. Če nima drugega — knjige Mohorjeve družbe ima čisto gotovo. Za dokaz pa more služiti tudi to, da so knjižnice naših prosvetnih društev po deželi posebno pred vojno krasno uspevale. Povojno razpoloženje našega ljudstva sicer ni bilo tako, da bi naše knjižnice mogle uspešno delovati, vendar gre tudi tukaj na boljše. Da bo pa se zboljšalo temeljito prav kmalu, za to morajo skrbeti naše knjižnice po deželi. Ko bodo vsi naši ljudje vsaj začeli spoznavati in čitati vse tisto, kar je napisano v slovenskem jeziku, bomo šli tudi naprej in jih spoznali z različnimi drugimi velikani. Kljub temu pa nikdo, tudi ko bo v podrobnostih preštudiral vso slovensko slovstvo, ne bo mogel reči, da je naše slovstvo »revščina«. Nasprotno, da smo veliki kljub majhnemu številu, to bodo dokazale naše knjižnice.

Moramo pa mi svoje knjižnice poživiti, dobre knjige — saj Slovenci imamo najbolj čisto slovstvo razen nekaterih izjem —, predvsem tudi naše klasične pisatelje in pesnike spraviti v roke ljudem. Kako bomo to poskusili doseči, o tem se bomo porazgovorili na občnem zboru Prosvetne zveze v Mariboru.

Prireditve.

Lepo uspela orlovska prireditve v št. Ilju v Slov. goricah. Zadnjo nedeljo popoldne se je slavila v št. Ilju slovesna blagoslovitev Orlovskega doma. Prireditve so posetili gostje iz Maribora, Orli ter Orlice iz št. Petra pri Mariboru. Po izstopu iz vlaka je pozdravil mnogoštevilne goste g. župan Vicman, nakar so odkorakali vsi ob zvokih godbe mariborske katoliške omladine v št. Ilj. V cerkvi so bile slovesne večernice, nato pa blagoslovitev Orlovskega doma, ki je v nekdanjem »Südmarkhofu«. Dom je blagoslovil domači gospod župnik Vračko, ki se je v svojem govoru spominjal onih za Slovence težkih časov, ko je bil Sudmarkhof trdnjava za ponemčevanje št. Ilja, sedanjí Orlovski dom pa luteranska molilnica. Tedanjim Nemcem ni bilo dovolj, če je bil kdo Nemec ali nemški, ampak je moral biti še luteran. Vso besno ponemčevalno delo se je razblinilo v nič in iz luteranske molilnice je sedaj postal praviljen Orlovski dom, ki bo postal branik in širitelj katoliških idej in slovenstva. Po navdušeno sprejetih besedah g. župnika je še govoril v imenu Orlov g. Jože Štabej iz Maribora. Nato se je začela telovadba Orlov in Orlic ter naraščaja. Izvajali so ob spremljevanju godbe proste vaje in vaje na orodju. Po končani telovadbi se je razvila pristrana prosta zabava, ki je trajala do odhoda večernega vlaka, ki je odpeljal goste nazaj v Maribor. Slavnost otvoritve Orlovskega doma v št. Ilju je bila pomenljiva, zgodovinske in nepregledno važne kulturne ter nacionalne važnosti. Sedaj ima naš obmejni št. Ilj svoj Slovenski, pa tudi Orlovski dom.

Gornja Radgona. V našem Bralnem društvu smo dne 8. septembra poživili nekdanj zelo delavno Mladeniško zvezo. Vodstvo je prevzel predsednik društva g. kaplan Jakob Sajovic. Zadnji sestanek v nedeljo, dne 5. oktobra, je bil posvečen spominu nepozabnega dr. Kreka, čigar sedmo obletnico smrti obhajamo v sredo, dne 8. oktobra.

Lepo uspela prireditve pri Sv. Andraž pri Velenju. Vodopivčeva opera »Kovačev študent« je sijajno izpadla. Vsi poslušalci so bili polni hvale. Kovačev oče v osebi g. Blagotinška je bil teko naravno dan, da so gledalci rekli: to je rojen igralec. V vlogi pismonoše je občinstvo očaral g. Fr. Pižon, naš zvesti pevec, s svojim prijetnim tenorom, a študenta je izborno pogodil g. M. Brunšek s svojim junaškim in obsežnim glasom. Na glasovir je pa spremljala igralce gđc. Zofka Urbančič, za kar ji bodi izrečena topla zahvala. Po igri so še bili trije solospjevi in mešan zbor je zapel »Dunje vetri«, »Ave Marija« iz »Gorenjskega slavčaka« in »V črnem grabnu« iz »Rokovnjačev«, kjer je gđc. Malika Krajnc s svojim jasnim in mogočnim visokim »a« zadivila vse občinstvo. — Igra se ponovi v nedeljo, dne 12. t. m., popoldne pri polovičnih cenah, a šolski otroci imajo brezplačen vstop.

Tedenske novice.

MANEVROV V MARIBORSKI OKOLICI NE BO.

Odposlanstvo županov iz mariborske okolice se je pretekli teden oglasilo pri poslancu Zebotu in ga prosilo, naj posreduje pri politični in vojaški oblasti redi neravnavnih manevrov. Okrajno glavarstvo Maribor (levi breg) je namreč z odlokom št. 26347-24 z dne 16. sept. t. l. naznanilo občinem, da se bodo vršili manevri v neposredni bližini Maribora. Glavarstvo je dobilo tozadevni dopis od komande dravske divizije z dne 27. avgusta št. 4292. Poslanec Franjo Zebot je zaprosil g. velikega župana in vojaško poveljstvo, naj v naših rodovitnih vinogradnih krajih manevre opustijo. Te dni je dobil poslanec obvestilo, da se manevri letos v teh krajih ne bodo več vršili. To javimo prebivalstvu priazdetih krajev v svrhu pomirjenja.

Naši poslanci odpotujejo jutri v Beograd k sejama narodne skupščine. Prva seja se vrši v soboto, dne 11. okt. Na dnevnem redu je invalidski zakon, zakon proti korupciji in še nekateri drugi predlogi.

Naši župani. Izvoljeni so v Sv. Kunigundi na Pohorju Janez Sadek, v Hardeku Fr. Hanželič, v Litmerku Jož. Habjančič, v Kočicah Alojz Kodrič, v Moškanjcih Martin Šegula, v Starem trgu Ivan Arch star., Urban Slemnik, star.

Za župana na Ranci pri Mariboru je bil izvoljen pristaš Slovenske ljudske stranke, g. Ivan Maček; svetovalec sta gg. Ivan Drozg in Franc Vajngerl.

Krajevnim organizacijam SLS. Koledar Jugoslovanske kmečke zveze za leto 1925 izide te dni. Prosimo, da zberete v vašem okolišču naročnike in nam sporočite, koliko koledarčkov vam naj pošljemo letos. S skupnim naročilom nam prihranite delo in stroške. Agitirajte za naročbo, da bo vsak kmet imel svoj stanovski koledar. — Tajništvo SLS v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Novi vozni red na železnica stopi v veljavo še le 1. junija 1925 in ne prvega novembra 1924. Vozni red ostane po zimi isti, kakor je bil določen za poletje.

Mariborske novice. Proti občinskim volitvam v Mariboru so se pritožili socialni demokratje. Priziv je rumal na velikega župana, a ta ga je zavrnil kot neutemeljenega. Volitev novega mariborskega župana bo v najkrajšem času. — Povsod po naši državi se čita, kako umre sedaj eden ali pa drugi častnik, ki pod Pašič-Pribečevičev vladno ni živel od naročnine, ampak je vlek podpora iz državne blagajne. — V Mariboru so ustavili slovensko štajerski radikali svoje lastno glasilo in je krstili za »Narodnega Gospodarja«. Da bi pa preslepili slovenskega kmeta, so posneli glavo popolnoma po »Slovenskem Gospodarju«. List so radikali v celih kupih vrgli ven na deželo, a naše dobro kmetijsko ljudstvo je koj spoznalo mačka v zaklju in list vrnilo. Dokler sta bila Pašič in Pribečevič na vladi in pri državni blagajni, je tudi mariborski »Narodni Gospodar« izhajal. A komaj je moral ata radikalov Pašič proč od državne blagajne, je začel tudi njegov neboljlenček »Narodni Gospodar« hirati ter pešati in je zadnji teden zaspal za vedno. Ni mu ni pomagala ukradena glava, ker se je hranil ter vzdrževal z nepošteno hrano, je hitro zbolel pa tudi — umrl. Peščica radikalov na štajerskem s smrtjo »Narodnega Gospodarja« nima več svojega lastnega glasila. — Pred novo Združno gospodarsko banko bo mestni stavbeni urad napravil prav lep ter velik trg ki bo mestu v ponos in kras.

Ustoličenje novih zvonov pri Zgornji Sv. Kungoti. Kar se je godilo dne 19. septembra na dvorišču kn.-šk. palače v Mariboru ob 11. uri popoldne, ostane v trajen spomin vsem navzočim šentkungovščanom. V slovesni procesiji so peljali zvonove po mestu na škofijo, kjer je vladika g. dr. Andrej Karlin zvonove slovesno blagoslovil, nakar so jih potem proti večeru ob pokanju možnarjev pripeljali v domačo župnijo ter jih do nedelje shranili pri g. grofu V nedeljo, dne 21. septembra, ob 9. uri popoldne, smo jih z velikansko slovesnostjo peljali v župno cerkev med sviranjem godbe. Pred mogočnim in ogromnim slavolokom, ki je bil posnetek starodavnega Konstantinovega slavoloka v Rimu, je pozdravil zvonove domači č. g. župnik. Dva para konj sta peljala veliki zvon presv. Srca Jezusovega ter z veliko težavo prišla pred cerkev na hriček. Veliki zvon se je peljal pod tretji veliki slavolok pred cerkvijo. Pred zvonom, ki so ga obesili na slavolok, težak 1024 kg, se je vršil oter za zvonove. Pod drevesom v senci zunaj cerkve je prepričevalno govoril primil. g. kanonik dr. Tomiažič o besedah na zvonu: »Tvoji smo, presv. Srce Jezusovo!« Ob pol enih so se dvigali eden za drugim v stolp oba zvonova med sviranjem godbe in pokanjem možnarjev. Nestrpno smo pričakovali, kdaj se bodo oglasili in res, ob treh popoldan se je zazibal velikan in potem vsi trije začeli veličastno klicati k petim litanijam. Bili so veličastni trenutki, in slovesnost, kakoršne še Zgornja Sv. Kungota dosedaj ni videla. Vsa čast Markovi hiši, kjer so dekleta z domačo gospodinjjo vred cele noči neumorno pletle mogočne vence in pomagale kinčati slavoloke. Silnega naroda se je zbralo ta dan v Zg. Sv. Kungoti. Zvonovi so lepo uglaseni, pojo lepo, čast livarni Bühl v Mariboru, ki jo toplo priporočamo!

Grozanski davki v Mežiški dolini. Zadel nas je po vojski nesreča za nesrečo. Izropali so nas nemški kulturnosci, leto navrh smo imeli točo, ki nam je uničila vse poljske prideleke, nato je zopet prihitela na nas suša, letos je zopet ponekod klestila toča in nam je napravilo deževno in vihamo leto grozno škodo na polju, nestopila je rja, ki nam je popolnoma uničila rž ter močno škodovala tudi pšenici in ovsu, povsod čuješ obupne klice: Kaj bomo jedli? Kje bomo vzeli denar, da si kupimo potrebni živež? In zdaj je neusmiljeno pritisnila na nas še davčna oblast z groznimi dohodninskimi davki. Dozdaj so bolj šraufali štajerce, kakor smo brali v časnikih, in ko so tem že vse iztisnili, so se ti kruti davčni navijalci vrgli na nas Korosce, češ, zdaj pa še tu poskusimo, kaj se da dobiti. Zadnji »Slovenski Gospodar« poroča iz Slovenjgradca, da je znan »priatelj« kmeta, davčni navijalec Čepin (tukaj mu pravijo Ca...) naložil nekaterim kmetom kar po 8000 kron dohodnine. Pri nas ni bil tako skromen, on tirja od posameznikov še mnogo več. Samo par vzgledov: Nek mali posestnik je prejel posvetbo za umrli očedom. Da izplača dediče, je bil prisiljen posekati domalega ves svoj les. Čepin mu je zato naložil 10.000 kron davka. Drug posestnik je prodal nekaj lesa, da poravnava razne dolgeve in plača razna popravila, od izkupačka mu ni ostalo nič, Čepin mu je zato naložil okroglo 16.000 kron davka in ko se je proti temu pritožil, dobil je še okroglo 3000 kron davka več. Tretji je zopet podedoval popolnoma zanemarjeno in razpadlo posestvo. Za potrebne poprave in za izplačilo drugih dedičev je seveda rabil denar in je zato segel, ker ni imel denarja drugod vzeti, tudi po svojem lesu. Čepin mu je zato prisodil kar 24.000 kron dohodnine. Vsi ti so navadni kmetje, brez vsake obrti ali drugega postreškega dohodka. Vsi so prodali les samo, ker so bili v to prisiljeni, da poravnajo razne stroške in dolgeve. Od izkupačka ni nobenemu ničesar preostalo in zdaj tirja davčna oblast od njih tako visoke davke. Kje naj vzamejo v teh hudih časih denar, da plačajo tako ogromne svote. Ljudje so obupani. Vsakdo pravi: »Ne plačam, ne morem, naj naredijo z menoj kar hočejo.« Tako izžemanje ljudi presega že vse meje, to meji že na blaznost! Odločno zahtevamo, da se te nesmiselne in očitno pretirane odmeritve dohod-

nine še enkrat pregleda in se v to svrhu pritegne izkušene občinske moze, katerim so krajevne razmere in potrebe posameznikov dobro znane.

Smrt vojaka in nesreča. Od Sv. Primoža na Pohorju poročajo: Umrli je v Debru ob albanski meji Ant. Nabernik pd. Puščenjakov na malariji. Neutolažljiva žalost za sorodnike, posebno pa za ubogega očeta, ki je že v vojski izgubil enega sina, lani ženo in zdaj pa drugega, zadnjega sina. Rajni Tonček je bil vseskozi vzoren, priden mladenič. Sveti mu večna luč! O drugih vojaki iz vemo, da jih istotako muči nesrečna malarija. Kdaj bo končano trpljenje našega mladega naraščaja po južnih krajih? — Padla je čez pečine ter se hudo poškodovala pd. stara Zviharčka. Bo težko prebolela. Obema rodbinama naše sočutje.

Cerkvena slovesnost pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. V naši romarski cerkvi bomo v nedeljo, dne 19. oktobra, slovesno obhajali god sv. Marije Alakok, slavne učenke presv. Srca Jezusovega. Ob enem bomo privrati obhajali praznik Srca Jezusovega posvečenih družin. V ta namen bo na predvečer ob pol petih pridiga in slovesne večernice, v nedeljo pa rana in pozna služba božja v tukajšnji veličastni cerkvi, ki s svojim krasnim altarjem presv. Srca nehote vabi k sebi častilce božjega Srca. V Slovenskih goricah se je že mnogo družin posvetilo božjemu Srcu in mnoge se še bodo posvetile. Zastopnike vseh teh družin, očete in matere, pa tudi sinove in hčerke, vabimo najlepše na naš praznik, ki nam bo razodel, da ni nič lepšega za naše krščanske družine, kakor je kraljestvo presv. Srca Jezusovega. Na veselo svidenje v velikem številu od vseh strani!

Občinske volitve v Ptuj se bodo vršile v nedeljo, dne 19. oktobra. Nemci nastopijo pri teh volitvah pod imenom »Domača gospodarska stranka«. To listo bodo volili sami najbolj zagrizeni Nemci, nemškutarji — Orngovi pristaši in zastopniki nekdanjega štajercijanstva. Vse narodno čuteče stranke pa so se kot v Mariboru združile v takozvani »Narodni blok«, ki bo odnesel pri volitvah zmago.

V občini Stojinci pri Ptuj ima SLS samo tri občinske odbornike.

Dober nasvet. Iz Polenška pri Ptuj poročajo: Oj ta naš očka Hanza Giričev, ali očka Radižev, kakor ga je že nekdo pred kratkim nazval, to vam je župan, kateremu sličnega bi pač moral pri belem dnevu iskati z veliko laterno. Evo vam: Njegova občinska blagajna je vedno prazna in suha, občinske doklade vedno višje in višje, da se občani po vsej pravici povprašujejo, kam ide naš denar, ko so nam pa naše občinske ceste tako zanemarjene, da po njih do kolena debelo gazimo blato. Da odpomoremo našemu očku, kje dobiti denar, da se napolni prazna kasa, mu prav toplo priporočamo, da naj zdaj ob spravljanju koruze in sadja pogleda po hišah, kjer se pleše po cele noči in to brez kakega dovoljenja kar meni nič tebi nič. To se pleše in raja, kakor na pustni dan. To pa mi dobro vemo, da bi bilo za očka težavno. . . . Mi Polenšani Vam torej damo prav lepo priložnost, da odpomorete strašni suši Vaše blagajne, a ne v obliki visokih občinskih doklad, ampak v obliki dovoljenj za prekoračitev policijske ure. Evo Vam torej očka lepa priložnost! — Dober svetovalc.

V Staremtrgu pri Slovenjgradcu je umrla dne 4. okt. 84 let stara, od vseh spoštovana in priljubljena mati vlč. g. duhovnega svetovaleca in župnika Ivana Jurko. Rajna je spremljala svojega sina po vseh njegovih duhovniških stacijah in mu je vedno bila ljubeča mati in skrbna gospodinja. Naj Vsemogočni da rajni materi obilo plačilo za vso njeno požrtvovalnost, vlč. g. župniku pa naše iskreno sožalje!

Blagoslovitev novih zvonov v Rečici ob Savinji. — Strti in peti dan v oktobru sta bila za rečiško faro kaj redkega. Tri mogočne zvonove je spremljalo staro in mlado v lepo Savinjsko dolino. — Že v Mariboru so vzbujali zvonovi na dvodnevni razstavi livarne »Zvonoglas« veliko pozornost in to radi njihove velikosti in skrbne izdelave. — Na postaji Rečica ob Paki pa so sprejeli zvonove domačini v najobilnejšem številu. Med zvonjenjem zvonov, petjem, godbo ter pokanjem topičev so se pomikali zvonovi svojemu cilju naproti. Že od daleč je pel edini preostali zvon ter tako pozdravljal svoje tovariše. V noči na nedeljo pa so prvič pozdravljali novi zvonovi s svojimi mogočno donečimi glasovi prevz. nadpastirja g. dr. Karlina, ki je prišel počastit Rečičane prvokrat kot škof lavantinski. Radoval se je prevzvišeni nad lepoto savinjskih krajev. — Dolgi obred posvečenja zvonov je izvršil s spretnostjo, dasi je dolg in naporen. Po končanem obredu je daroval sv. daritev na prostem za glavnim altarjem. Sv. maši je sledila pridiga. Prevzvišeni je razlagal svojemu ljudstvu pomen obreda posv. zvonov in hkrati opomine njihove: »Moli in delaj« in zopet obratno. Nato je v slovesnih besedah izročil zvonove cerkvi v čast ter faranom v zveličanje. — Pobudo in zmago k takim zvonom pa je dal g. župnik Alfonz Požar. Vsem, ki so toliko žrtvovali — Bog plačnik!

Gasilno društvo Paška vas. Kralj Aleksander je gasilnemu društvu v Paški vasi poklonil dar 1000 dinarjev za novo društveno zastavo, katera je bila dne 21. septembra slovesno blagoslovljena. Visokemu dobrotniku se izreka najlepša zahvala za velikodušen dar.

Pri volitvah v občinski zastop v Zetalah dne 21. sept. je bilo oddanih vseh glasov 68. SLS je dobila 23, SLZ 14, napredna stranka 11, SKZ 10, kmečko-delavska stranka 10. Za župana je bil izvoljen dne 30. sept. bivši župan g. Pulko Anton.

Pretepači pri št. Vidu pri Grobelnem. Od št. Vida smo prejeli: Pri nas ne poznamo političnih ribarjev, ker se drži pretežna večina šentvidčanov SLS. Imamo hvala Bogu tudi vzgledno nesebičnega župana in tudi učiteljstvo je hvalevrednega obnašanja in delovanja. Naj-